

עפ"א 32254/01/16 - נדים חמוד נגד ועדה מקומית לתכנון ובנייה שפלת הגליל

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"א 32254-01-16 חמוד נ' ועדה מקומית לתכנון ובנייה שפלת הגליל
תיק חיצוני:

בפני	כבוד השופטת תמר שרון נתנאל
מערער	נדים חמוד ע"י ב"כ עוה"ד ש' בלומנפלד ואח'
נגד	
משיבה	ועדה מקומית לתכנון ובנייה שפלת הגליל ע"י עוה"ד רן עמיאל

פסק דין

1. בתיק זה הוגש ערעור על הכרעת הדין וגזר הדין, שניתנו בעניינו של המערער, בתיק תו"ב 16194-10-11 בבימ"ש השלום בעכו (כבוד השופטת זהבה בנר), ביום 3.1.16.

ביום 11.2.16 נשמעו טיעוני הצדדים בערעור ובסיום הדיון נעתרתי לבקשת ב"כ המערער להמציא פסיקה וקבעתי, כי הוא רשאי להמציאה (ללא טיעונים נוספים) עד לא יאוחר מיום 18.2.16 וכי לאחר מכן, יינתן פסק דין בלשכתי וישלח לצדדים.

2. ביום 21.2.16 הודיע ב"כ המערער, שהמערער חוזר בו מהערעור על הכרעת הדין וביקש לקבוע ישיבה נוספת, בה יוסיף טיעונים לעניין גזר הדין.

נעתרתי לבקשה וקבעתי ישיבה, לשם כך, ליום 27.3.16. מטעמים שונים, שאינם תלויים בבית המשפט, נדחתה הישיבה מספר פעמים ובסופו של דבר היא התקיימה ביום 28.6.16. בישיבת יום 27.3.16 ניתן צו עיכוב ביצוע של תשלום הקנס.

3. בתחילת הדיון, שהתקיים ביום 28.6.16, הוחלפו דברים בין ב"כ הצדדים ולאחר דיון, שלא לפרוטוקול, ובהמלצת ביהמ"ש, הסכימו שני הצדדים כי הקנס, בסך 60,000 ₪, שהושת על המערער בגזר דינו של בימ"ש קמא, יופחת לסך של 50,000 ₪, כאשר כל צד יהיה רשאי לטעון לגבי אופן תשלום הקנס ובית המשפט יחליט בעניין זה. עוד הסכימו, כי כל שאר רכיבי הענישה אשר השית בימ"ש קמא על המערער,

יותר בעינים.

להלן טיעוני הצדדים לעניין אופן תשלום הקנס;

4. **ב"כ המערער** טען, כי מצבו הכלכלי של המערער קשה וכי אין הוא יכול לשלם יותר מאלף ₪ בחודש ולכן ביקש לאפשר למרשו לשלם את הקנס ב- 50 תשלומים בני 1,000 ₪ בחודש, כאשר התשלום הראשון ייקבע לעוד כחודשיים מהיום.

לדבריו, המערער מפרנס יחיד את משפחתו, המונה 6 נפשות - הוא אשתו וארבעת ילדיהם, בני 6, 8, 10 ושנה.

ב"כ המערער הגיש אסופת פסיקה, שלדבריו דומה מאד למקרה דנן ובה נפסקו סכומי קנס קטנים בהרבה. עוד טען, כי המערער מרכין ראשו ומכבד כל החלטה וכל המלצה של בית המשפט וכי יש לזקוף זאת לזכותו.

נטען עוד, כי על בית המשפט לזכור, שלמדינה יש סמכות לבקש להרוס את הנכס בעצמה ולהטיל את הוצאות ההריסה על הנאשם ולא ברור לו מדוע המדינה איננה מממשת זכות זו, במיוחד לאור טענת ב"כ המדינה, לפיה סעד ההריסה הוא הסעד העיקרי במקרים מסוג זה ולא הקנס, שבא להעשיר את קופת המדינה.

5. **ב"כ המשיבה** טען כי הקנס, בוודאי לאחר ההפחתה שנעשתה, הוא קנס סביר ואף נוטה לקולה וכי הפריסה של 30 תשלומים חודשיים שקבע בית משפט קמא, היא פריסה סבירה ומקובלת ואין מקום להתערב בה.

לדבריו, בחודשים שעברו מחודש ינואר 2016, שאז נגזר דינו בבימ"ש קמא ועד היום, היה על המערער להיערך לתשלום קנס. עוד טען, כי המערער לא הציג כל נתונים סוציאליים, שיש בהם כדי לשנות מפסיקת בית משפט קמא בענין אופן תשלום הקנס.

בסיום דבריו ציין ב"כ המשיבה, כי לו היה המערער מגיע היום לביהמ"ש לאחר שביצע את צו ההריסה שהוצא על ידי בימ"ש קמא, שהוא לב גזר הדין, עמדת המשיבה לעניין הקנס ולעניין התשלומים, הייתה מתחשבת יותר.

דין והכרעה

6. משחזר בו המערער מערעורו על הכרעת הדין, אני דוחה חלק זה של הערעור.

אשר לקנס, שהושת על ידי בימ"ש קמא - נוכח הסכמת הצדדים, אני מורה על הפחתת הקנס ב- 10,000 ₪, כך שסכום הקנס יעמוד על סך של 50,000 ₪.

לעניין הפריסה לתשלומים -

7. הלכה היא, כי ערכאת הערעור איננה נוטה להתערב בענישה, אלא אם היא חורגת באופן קיצוני, מרמת הענישה הראויה. הלכה זו יש להחיל גם על פריסת קנס לתשלומים. במקרה דנן, בימ"ש קמא פרס את תשלום הקנס ל- 30 תשלומים - פריסה משמעותית, אשר על פני הדברים אין מקום להתערב בה.

עיינתי בגזרי הדין שהמציא ב"כ המערער לעיוני, ואכן ברובם (אם כי לא בכולם) חולקו הקנסות לתשלומים רבים יותר. עם זאת, קיימים גזרי דין רבים אחרים, בהם חולקו הקנסות לתשלומים מעטים יותר.

מדיניות הענישה לגבי חלוקת קנס לתשלומים צריכה להיות כזו, אשר (בשים לב גם ליכולת התשלום של הנאשם) לא תפגע, באופן משמעותי, באפקטיביות הענישה.

כבר נאמר - ורואה אני עין בעין עם אמירה זו, כי:

"... פריסת הקנס לתשלומים כה רבים מחטיאה לחלוטין את מטרת הענישה; מטילה עומס לא מוצדק ולא ראוי על המנהלה של מערכת המשפט ועל המרכז לגביית קנסות שתוצאתו בזבז כספי הציבור; מעמידה בספק את אפשרות הפיקוח, המעקב והביקורת על תשלום הקנס; ופוגעת באפקטיביות הענישה ובגורם ההרתעה. הקנס הוא בבחינת עונש ולא היטל חודשי בתשלומים נוחים על-חשבון הציבור. את ההלוואה לתשלום הקנס - אם בכלל הם זקוקים להלוואה - עליהם ליטול במקום אחר ולא מהמדינה. בית משפט קמא לא טרח אפילו לחייב את הנהנים מפריסת התשלומים הנדיבה ויוצאת הדופן בתשלום תוספת, כאמור בסעיף 66(א) סיפא לחוק העונשין, התשל"ז-1977. כך, התמססו, כאמור לעיל, אפקט הענישה וההרתעה" - ע"פ (מחוזי ת"א) 71786/03 מדינת ישראל-הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מרכז נ' שמעון אלעזר (14.4.2005) (שם, בפסקה 18).

8. בענייננו, המערער לא הביא כל ראיה לכך שאין ביכולתו לשלם את התשלומים, או שיקשה עליו לשלם.

סעיף 40' לחוק העונשין, התשל"ז-1977 קובע, כי בקביעת מתחם העונש ההולם לעניין קנס, על ביהמ"ש

להתחשב [בנוסף על האמור בסעיף 40ג(א)] גם במצבו הכלכלי של הנאשם. אמנם, הסעיף מתייחס רק למתחם הקנס ההולם, אך סבורתני שיש להחיל את העיקרון שנקבע בו, בדבר התחשבות במצבו הכלכלי של הנאשם, גם על פריסת הקנס לתשלומים.

9. אלא, שכאמור - המערער דן לא הביא ראיות באשר למצבו הכלכלי, כפי שהיה עליו לעשות לו רצה שביהמ"ש יתחשב, באופן משמעותי, במצב זה. מקום בו רוצה נאשם לטעון לקיומן של עובדות, הרלבנטיות לעניין העונש, עליו להביא ראיות להוכחתן.

סעיף 189 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: "**החסד"פ**"), קובע כי לאחר שהתובע סיים להביא ראיותיו לעניין העונש, "**רשאי הנאשם לנהוג, לענין העונש, כאמור בסעיף 161 או למסור הודעה בלי להיחקר, וכן רשאי הוא להביא ראיות להקלת העונש**" (ההדגשה אינה במקור) (סעיף 161 לחסד"פ קובע, כי הנאשם רשאי להעיד כעד ההגנה, ואז יהיה עשוי להיחקר חקירה שכנגד, או להימנע מלהעיד).

ברי כי משקלה של "מסירת הודעה בלי להיחקר" נמוך הוא. כך, בוודאי, כאשר מדובר בטענה לעובדות, לגביהן ניתן להמציא ראיות.

10. בענייננו, לא הובאו כלל ראיות לעניין מצבו הכלכלי של המערער. לא הוגש כל מסמך בעניין זה והמערער עצמו לא העיד לעניין העונש. כל שנאמר בבימ"ש קמא מפי סנגורו של המערער הוא, "שלא מדובר, בלשון המעטה, באדם שהמאה מצויה בכיסו" (עמ' 30 לפרו' קמא, שו' 6). אמנם, בדיון בפניי נטען שהמערער מפרנס יחיד של משפחתו, המונה 6 נפשות (כולל המערער) אולם בכך אין די כדי שאוכל לקבוע כי ידו של המערער אינה משגת לשלם את הקנס בפריסה של 30 תשלומים שנקבעה על ידי ביהמ"ש קמא, היינו - בתשלומים של ₪ 2,000 בחודש.

למעשה, עקב הפחתת הקנס, היה עליי להעמיד את מספר התשלומים על 25, אולם, בנסיבות העניין, אותיר את מספר התשלומים שקבע בימ"ש קמא בעינו, תוך ביצוע התאמה מסויימת, על מנת שהסכום של כל תשלום ותשלום יהיה זהה.

11. סופו של דבר, אני מורה כדלקמן:

א. הערעור על הכרעת הדין נדחה.

ב. הערעור על גזר הדין מתקבל, חלקית, באופן שהקנס שהשית בימ"ש קמא על המערער יעמוד

על סך של 50,000 ₪ בלבד, נכון להיום.

הקנס ישולם ב- 32 תשלומים חודשיים שווים ורצופים, בני **1,562.50** ₪ בחודש.

התשלום הראשון ישולם ביום 20.7.16. שאר התשלומים ישולמו בכל 20 לכל חודש שלאחר מכן.

לא ישולם תשלום אחד או יותר, במלואו ובמועדו, תעמוד כל יתרת התשלום לפרעון מיידי.

ג. יתר חלקי גזר דינו של בימ"ש קמא יוותרו בעינם.

המזכירות תמציא את פסק הדין לצדדים ותסגור את התיק.

ניתן היום, כ"ג סיוון תשע"ו, 29 יוני 2016, בהעדר הצדדים.